

החלשע דיקות

השעה היא: חמש דקות לפני שתיים וחציה.

תוך דקות ספורות יוכרע אם אינם תקום בארץ דיקטטורה של הזקן ונערי חצרו, אם אנום היה מועדון-הארבע רק אינטרסו טראניקומי בדרך הגמיסה של הדמוקרטיה הישראלית, אם אנום השתתף פו המפלגות הישנות, מחדות ועד מפ"ם, בטכס של התאבדות קילקטיבית.

הבותר הישראלי — עינו פקוחה, בחיו דשים האחרונים, באז חישל ליד הקלפי את המכשירים להפלת מפא"י, ראה הרבה הרבה פרוימוקאים ורזום — אך אף לא מדינאי אחד שהיה מסוגל להתרומם מעל החשבוניות ויטבי פיסה הקטנים.

הרבה אנשים בעלי כחנות טובות — אך אף לא מנהיג אחד בעל היכולת לכלול דרכים חדשות ונועזות.

הרבה עסקנים שראו את כל העצים — אך אף לא אחד שראה את היער כולו. הרבה פיקחים — אך אף לא חכם אחד.

נשאר עוד כמה דקות להצלת הדמוקרטיה הישראלית. עינו של האורח פקו חה, הוא רואה את כולכם — דמים ולחי ברלים, אנשי מפ"ם וחרות, עסקני אחדות העבודה ואגודת ישראל.

הראשון מכם שיתן את ידו להקמת ממשלת מפא"י, כורה קבר מ סרו ופויטי לעצמו. יהא נא הדבר ברור לכילכם.

★ ★ ★

כ אשר יצאתם לדרך זו — דתים וליברלים, אנשי מפ"ם וחרות, עסקני אחדות העבודה ואגודת ישראל — קבעתם שתי מטרות גדולות:

ראשית — למנוע את הקמתה של ממשלה בה יהיה למפא"י רוב, ובה יוכל דוד בן גוריון לעשות ככל העולה על רוחו.

ושנית — לחייק שורה ארוכה של חוקים אשר יחזירו לארץ הישראלית את חרותו האורחית, ויאפשרו לו להצביע בי קלפי כאיש בן-חורין.

את המטרה הראשונה פרטתם לפרוטות, הסכמתם להיכנס למשאומתן עם מפא"י, אחרי שזו הוריעה בפירוש שלא תחתך בשום פנים על הריב בממשלה. דתים לבחורה הצועקת בקולי קולות שהיא בתולה הגינה — תוך כדי ניהול משאומתן עם גבר המכריז על כינתו להפכה לפילגש איתה שעה לא עשיתם כאומה כדי לי חוקק את החוקים לטיהור המישטר, העמדתם פנים כאילו אפשר לשבת בממשלה עם רודני מפא"י — ולחייק אותה שעה עצמה חוקים נגד הרודנות המפא"יית.

את מי ביקשתם לרמות? את עצמכם?

★ ★ ★

ק שה רבוא בטענות אל המפלגה הדתית-הלאומית, פילגש קשישה זו של מפא"י, כיצד יכלה להפוך ביוזילה לבתולה פוליטית?

הכל ידעו שהיא תיכנס לזימת מפא"י בהזדמנות הראשונה, וכך בדיוק עשתה.

אלא שהפעם לא יכלה המפד"ל לספק את מפא"י, הסרים לה קולות, נשאר מקום במיטה הגדולה, הפרוגרסיבים, הגרורים הי מודפלים של אתמול, שיב אינם קיימים כחיודה נפרדת, ואילו הליברלים המאוחדים עמדו יפה במערכה, מי שחשש כי הם יהיו החוליה החלשה בשרשרת — התבדה.

כך נוצר מצב בו היה הכל תלוי בעמדת שתי מפלגות השמאל, בידיהן היה המפתח. הן יכלו להפוך את מועדון-הארבע לעובדה הסטורית ולפתוח דף חדש בתולדות המדינה.

לצורך זה לא היו זקוקות אלא לקצת אומץ-לב, לקצת העזה, לי קצת נמונית הישבר את אוזקרי הנוסחת בהם ככה את עצמן.

ודווקא לכך לא היו מסוגלות ולא היו מוכנות.

★ ★ ★

א מדנו יחזרנו ואמרנו, שבוע אחרי שבוע, עד כדי שיעמום: הרוצה להכי תיב תנאים למפא"י, חייב להיות מוכן להסיק את המסקנות, המבקש לאיים על בריון, מיטב שיטען קודם כל את נשקו.

במרים אחרות: לא היה שמין שד סיכוו לכך שמפא"י תוותר על שיתוף-החיד שיה, כי עוד לא בטוח שקיימת אפשרות ברורה להקים ממשלה ללא מפא"י ונגד מפא"י.

ואילו מפלגות השמאל נרתעו מפני הגר

הוא שדחתה כל אפשרית של "ישיבה עם חרות" — וממילא הקשתה על מפ"ם שבי עתים לקבל את הרעיון.

מדוע? איש אינו יודע בכיורו, יש רק ניהושים — ואיה אינם חדרים כבוד ואהדה לאחדות העבודה.

מבחינת הטכניס הקטן והקטנוני אפשר להבין, במובן, את השמאל. הוא עומד לפני בחירות בהסתדרות — ואינו רוצה להופיע בהן כשותף "הפאשיזם", גם אין הוא רוצה לשבור סופית את השותפות בהסתדרות — הכדאית גם מבחינה כלכלית.

כל אלה שיקודים חשובים — נימים בתיקונים, אך כאשר גורר

ישראל גלילי: המפתח היה בידי אחדות-העבודה

הדמוקרטיה הישראלית מונח על כף המאזניים, אהה שיקולים קטני יום של אנשים קטנים.

★ ★ ★

ה פירוש הדבר — לשבת עם ה מפאשיזם? מי בארץ קרוב ביותר לאופי פאשיסטי ולמהות פאשיסטית?

מי מסוכן יותר דמוקרטיה הי ישראלית בשעה זו — מנחם בגין או דוד בן-גוריון?

מי קרוב יותר לחיחור מלחמה על הגבול, להשלטת חוקי-החירום, לכליאת עתרי נאים, לזיכויו אורחי ולהורדת רמת-המחיה של ההמונים — יוחנן באדר או משה דיין?

מי מפריע לחקיקת חוקי-סוד דמוקראטיים — אריה בן-אליעזר או יוסף אלמוגי?

מה חשוב יותר — הפראזות שי אתמול או המציאות של היום?

מפא"י אינה מפלגה סוציאליסטית ואינה מפלגת-פועלים, למרות שהיא מאגדת בתוכה רבבות פועלים, לא הרוב כיבור החברים קיבע, אלא מהות הצמרת, והרי יתכן מאד כי בבחירות האחרונות הצביעו פועלים רבים יותר בעד חרות מאשר בעד אחדות העבודה.

אם טוענים מנהיגי אחדות-העבודה ומפ"ם

כי חברי מפלגותיהם לא היו מבינים ברית עם חרות — הרי זו העדות-עניות לאותם מנהיגים עצמם. פירוש הדבר כי חברי מפלגות אלה מאמינים כי מנהיגיהם שיקרה באומנם כי צפויה סכנה מוחשית ומיידית של דיקטטורה בן-גוריונית. פירוש הדבר כי המנהיגים לא היו מסוגלים להחיל אף לחבריהם שלהם את ראיית המציאות.

חובתן הקדושה של מפלגות הי שמאל היתה במציאות זו, וניכח סכנות אלה, לחקום ממשלה כלי לאומית להצלת הדמוקרטיה, כלי בהשתתפות תנועת-החרות. פירוש בן לעשות זאת הוא מחדל היסטר רי, שאין לו מחילה. ההיסטוריה אינה סודתת לפחדנים.

★ ★ ★

ה תכן שלא היה נוצר מצב כזה אילו גילתה תנועת-החרות, בשעת-מיכתן זו, גדולה מדינית רבה יותר. אסונה של חרות הוא שהיא צודקת, היה מי שאמר בשעתו כי זאב זיבוטינסקי צודק תמיד, בעוד מפא"י מצליחה תמיד. חרות צודקת באומרה: לא אתמוך בי מפלגות המסוכנות לשבת איתי, לא אתמוך בממשלה של ארבע המפלגות מבלי להיות חברה בה. מי שרוצה בתמיכתי — חייב להישט ליד בפומבי.

אך תפקידה של חרות אינו להיות צודקת. תפקידה להפיל את שלטונה של מפא"י. תפקידה לשבור את הכבלים הכובלים כיום את הביהר הישראלי על מנת שיוכל לרוק מעליו את עול מפא"י בבחירות הבאות. מנהיגי חרות גורסים אחרת. משום-מה נדמה להם שתייה זאת השפלה עצמית אם יתכבו בממשלת מועדון-הארבע מבחיון.

יאני אומר: להיפך. מעולם לא ניתן למפגנה לקנות את עזומה ברגע אחד, כמו שניתן הפעם לי חרות. עלינו מחווה מדינאי גדול ומזהיר של העדפת העקרון על האינטרס. יש ואדם רוכש יוקרה שראמת תוך ויתור על יוקרה.

אילו הייתי במקומו של מנחם בגין, היתי קם ואומר: לא אתן את ידי להקמת ממשלת-קבע שאיני חבר בה. ממשלה שי תנהל את ענייני המדינה בעזרת חרות — חייבת חרות להשתתף בכל החלטה מהחל-טותיה. אולם אני מוכן לתת את ידי למי שלה של ארבע המפלגות להקופת-מעבר, בתנאי שתהיה מוגבלת לשנה אחת. תוך שנה זו נחוקק ביחד את החוקים להבטחת סדר-השלטון וחירות-האזרה. נשבור את איוות המנגנון המפא"י. נסחר את המדינה מן הליכוד שדבק בה. נפתח את כל התי קים ונגלה את כל הסודות של שלטון מפא"י. ואז, בתום השנה, נלך לבחירות חדי שות. בבחירות התופשיות הראשונות במדינה.

האם היתה החלטה כזאת פוגעת ביוקרתו של בגין, או מעלה אותה שבעתיים?

★ ★ ★

ה תפקיד הראשון של מפד"ל הוא: לקבוע את מקום המאמץ העיקרי ולר כז שם את כל כוחו, תחת לפזרו בתריסר גזרות שונות של החוית. בעד רגע עליו לשאול את עצמו: מהו היעד העיקרי? מה אני רוצה להשיג?

אילו עשו זאת עסקני כל המפלגות — דתים וליברלים, אנשי מפא"י וחרות, עסקני אחדות-העבודה ואגודת-ישראל — היו מגי עם למסקנה: היעד העיקרי הוא להפיל את שלטון מפא"י, להעביר סידרת חוקים דמוקראטיים ולמנוע את הדיקטטורה.

זה העיקר — כל השאר טפל. גותרו עוד חמש דקות — חמש דקות להצלת הדמוקרטיה — או לשלטון-יחיד ולקבר-אחים של המפלגות.